خراسان‌شمالی برای روزهای افت فشار در زمستان آماده می‌شود

سوخت‌های جایگزین در انتهای خط گاز

گزارش

شیما جهان‌بخش
گروه ایران‌زمین

گاز به دورترین آبادی‌های خراسان‌شمالی رسیده و پوشش گازرسانی در شهرهای استان به ۱۰۰ درصد و در روستاها به ۹۹.۸ درصد رسیده است. با این حال، با شروع روزهای سرد و افزایش مصرف، این نگرانی وجود دارد که تأمین گاز در روزهای اوج سرما با مشکل روبه‌رو شود. به همین دلیل، مسئولان استان از تأمین سوخت جایگزین برای مناطق دوردست و دوگانه‌سوز کردن نانوایی‌ها گرفته تا مدیریت مصرف گاز در صنایع، بررسی احتمال دورکاری ادارات و پیش‌بینی افزایش مصرف برق را در دستور کار قرار داده‌اند. هدف این است که در صورت بروز محدودیت در تأمین گاز، خانه‌ها گرم بمانند و فعالیت نانوایی‌ها، بیمارستان‌ها و دیگر مراکز ضروری مختل نشود. با این حال، میزان اجرای این برنامه‌ها و دسترسی کافی به سوخت جایگزین، در روزهای سرد سال اهمیت زیادی پیدا می‌کند؛ روزهایی که تأمین گاز خانه‌ها و ادامه فعالیت مراکز ضروری به آمادگی دستگاه‌های مسئول بستگی دارد.

آمادگی برای زمستان با تأمین سوخت جایگزین و مدیریت مصرف

برای خراسان‌شمالی، آمادگی زمستانی تنها به تأمین گاز محدود نمی‌شود. «بهمن نوری»، استاندار خراسان‌شمالی، در گفت‌وگو با «ایران» از راهکارهایی می‌گوید که برای مواجهه با احتمال افت فشار گاز و مدیریت مصرف انرژی در روزهای سرد سال مطرح شده‌اند. نوری بر ضرورت برنامه‌ریزی پیش از آغاز فصل سرما تأکید می‌کند و می‌گوید: «دستگاه‌های مسئول باید راهکارهای جایگزین را برای مواجهه با محدودیت‌های احتمالی تأمین گاز از پیش بررسی کنند. تأمین سوخت مورد نیاز مناطق دوردست، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و آماده‌سازی تجهیزات گرمایشی اضطراری، از جمله اقداماتی است که می‌تواند به مدیریت شرایط اضطراری کمک کند.» استاندار خراسان‌شمالی همچنین بر ضرورت پیش‌بینی راه‌های جایگزین تأمین انرژی تأکید می‌کند و می‌افزاید: «برنامه‌ریزی زمستانی نباید تنها به شبکه گاز محدود بماند. در همین چارچوب، تأمین نفت سفید و گاز مایع برای مناطقی که ممکن است در صورت محدودیت گاز به سوخت جایگزین نیاز داشته باشند، از جمله راهکارهای قابل بررسی است. استفاده از ظرفیت بخش خصوصی برای تأمین و توزیع این سوخت‌ها نیز می‌تواند در اجرای برنامه‌های پیش‌بینی‌شده نقش داشته باشد.» نوری آماده‌سازی تجهیزات گرمایشی اضطراری را نیز از دیگر محورهای آمادگی برای زمستان می‌داند و خاطرنشان می‌کند: «در مناطقی که دسترسی به آنها دشوارتر است یا در شرایط بحرانی به پشتیبانی بیشتری نیاز دارند، پیش‌بینی نیازها پیش از آغاز روزهای سرد می‌تواند به دستگاه‌های مسئول فرصت دهد تا برای تأمین سوخت و گرمایش مورد نیاز آمادگی لازم را فراهم کنند.»

دوگانه‌سوز کردن نانوایی‌ها و مدیریت مصرف صنایع

استاندار خراسان‌شمالی، دوگانه‌سوز کردن نانوایی‌ها را نیز از راهکارهای قابل بررسی برای روزهای سرد عنوان کرده و می‌گوید: «فراهم بودن تجهیزات و سوخت جایگزین می‌تواند به تداوم فعالیت این واحدها در صورت محدودیت گاز کمک کند. از آنجا که نانوایی‌ها از واحدهای خدماتی ضروری به شمار می‌روند، پیش‌بینی راه جایگزین برای تأمین انرژی آنها می‌تواند از اختلال در ارائه خدمات جلوگیری کند.»
نماینده دولت در خراسان‌شمالی همچنین بر ضرورت مدیریت مصرف گاز در بخش صنعت تأکید می‌کند و می‌افزاید: «با توجه به احتمال افزایش مصرف در روزهای سرد، پیش‌بینی محدودیت‌های احتمالی و آمادگی واحدهای صنعتی برای مواجهه با آنها از موضوعاتی است که در برنامه‌ریزی زمستانی استان مورد توجه قرار دارد. میزان و نحوه اعمال این محدودیت‌ها نیز به وضعیت تأمین گاز و تصمیم‌های اتخاذشده در زمان نیاز بستگی خواهد داشت.»
نوری امکان مبادله گاز با ترکمنستان را نیز به‌عنوان یکی از گزینه‌های قابل بررسی برای مدیریت تأمین انرژی مطرح می‌کند و می‌گوید: «این راهکار در چارچوب تلاش برای پیش‌بینی منابع جایگزین تأمین گاز قرار دارد، اما اجرای آن به بررسی شرایط فنی، فراهم بودن الزامات لازم و حصول توافق‌های مورد نیاز بستگی دارد. بنابراین، در حال حاضر نمی‌توان آن را اقدامی قطعی برای تأمین گاز استان در زمستان پیش رو دانست.» استاندار خراسان‌شمالی در ادامه به پیامدهای احتمالی محدودیت گاز بر مصرف برق اشاره می‌کند و می‌افزاید: «در صورت افزایش استفاده از برق برای تأمین گرمایش یا دیگر نیازهای مصرف‌کنندگان، لازم است آثار این تغییر بر میزان مصرف و هزینه‌های انرژی نیز مورد توجه قرار گیرد.» نوری همچنین موضوع بررسی تعرفه‌های برق و حمایت‌های احتمالی را در صورت انتقال بخشی از مصرف گاز به برق مطرح می‌کند. این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که تغییر الگوی مصرف انرژی می‌تواند بر شبکه برق نیز اثر بگذارد و ضرورت هماهنگی میان برنامه‌های تأمین گاز و مدیریت مصرف برق را افزایش دهد.

> استاندار خراسان شمالی: با توجه به احتمال افزایش مصرف در روزهای سرد، پیش‌بینی محدودیت‌های احتمالی و آمادگی واحدهای صنعتی برای مواجهه با آن‌ها از موضوعاتی است که در برنامه‌ریزی زمستانی استان مورد توجه قرار دارد. میزان و نحوه اعمال این محدودیت‌ها نیز به وضعیت تأمین گاز و تصمیم‌های اتخاذشده در زمان نیاز بستگی خواهد داشت

برنامه‌ریزی برای تأمین انرژی گلخانه‌ها نیز از دیگر موضوعاتی است که استاندار خراسان‌شمالی بر آن تأکید می‌کند. به گفته نوری، فعالیت گلخانه‌ها به تأمین پیوسته انرژی وابسته است و محدودیت سوخت در فصل سرد می‌تواند روند تولید را تحت تأثیر قرار دهد. از این رو، پیش‌بینی نیاز انرژی این واحدها پیش از آغاز زمستان و فراهم کردن مقدمات لازم برای تأمین سوخت می‌تواند به گلخانه‌داران کمک کند تا برای مواجهه با شرایط احتمالی آمادگی بیشتری داشته باشند.

پیش‌بینی سوخت جایگزین برای مناطق دوردست

آمادگی برای مواجهه با افت احتمالی فشار گاز در خراسان‌شمالی از ماه‌ها پیش در دستور کار دستگاه‌های مسئول قرار گرفته است. «علی گودرزی»، مدیرکل مدیریت بحران استان از برنامه‌ریزی و برگزاری تمرین‌هایی برای بررسی نحوه مواجهه با افت فشار گاز و محدودیت‌های احتمالی در روزهای سرد سال می‌گوید.
گودرزی با اشاره به ضرورت آمادگی دستگاه‌های اجرایی برای شرایط اضطراری، بر اهمیت پیش‌بینی سناریوهای مختلف و هماهنگی میان دستگاه‌های مسئول تأکید می‌کند و به «ایران» می‌گوید: «این برنامه‌ریزی‌ها با هدف مدیریت شرایط احتمالی کمبود گاز و کاهش پیامدهای آن انجام می‌شود؛ شرایطی که در آن، اولویت‌بندی مصرف و حفظ خدمات ضروری اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.»
مدیرکل مدیریت بحران خراسان‌شمالی، تأمین گاز بخش خانگی را از اولویت‌های اصلی در زمان بروز محدودیت می‌داند و تصریح می‌کند: «بر همین اساس، نحوه مدیریت مصرف و چگونگی مواجهه با افت احتمالی فشار گاز در قالب سناریوهای پیش‌بینی‌شده مورد توجه قرار گرفته است تا دستگاه‌های مسئول در صورت بروز شرایط اضطراری، آمادگی لازم را داشته باشند.» گودرزی با اشاره به ضرورت تأمین سوخت جایگزین برای روستاهای دوردست می‌گوید: «مراکز درمانی نیز در این برنامه‌ریزی مورد توجه قرار گرفته‌اند تا در صورت بروز محدودیت در تأمین گاز، نیاز آنها به سوخت جایگزین پیش‌بینی شود. هماهنگی میان دستگاه‌های مسئول برای تأمین و توزیع سوخت می‌تواند به کاهش مشکلات احتمالی در مناطق دوردست و حفظ روند ارائه خدمات ضروری کمک کند.» این مقام مسئول همچنین با اشاره به برگزاری مانور قطع گاز با مشارکت ۱۰ استان خاطرنشان می‌کند: «گلستان، مازندران و خراسان‌شمالی به دلیل قرار گرفتن در انتهای خطوط انتقال گاز، از جمله استان‌هایی هستند که آمادگی آنها برای مدیریت پیامدهای احتمالی اختلال در تأمین گاز اهمیت ویژه‌ای دارد.» مدیرکل مدیریت بحران خراسان‌شمالی تأکید می‌کند: «تأمین مولدهای برق برای شرکت‌ها از جمله پروژه‌هایی است که در استان بررسی شده است. البته برنامه‌های این حوزه به مانورهای عملیاتی محدود نمی‌شود و فعالیت‌های آموزشی، رزمایش‌های تخصصی و افتتاح پروژه‌های زیرساختی را نیز دربرمی‌گیرد.»

آمادگی بیمارستان‌ها برای تداوم خدمات در شرایط بحرانی

ارزیابی زیرساخت‌های حیاتی و بررسی توان مراکز درمانی برای ادامه فعالیت در شرایط اضطراری، از دیگر محورهایی است که گودرزی به آن اشاره می‌کند و می‌افزاید: «در بازدیدهای میدانی از بیمارستان‌های استان، وضعیت ذخایر سوخت، مولدهای تأمین برق و ذخایر دارویی مورد بررسی قرار گرفته است.»
گودرزی می‌گوید: «بیمارستان‌های مورد بازدید از ظرفیت مناسبی برای تداوم فعالیت در شرایط بحرانی برخوردارند و امکان ادامه خدمات‌رسانی برای بیش از یک ماه در آنها پیش‌بینی شده است. این ارزیابی‌ها با توجه به اهمیت استمرار فعالیت مراکز درمانی در زمان بروز اختلال و ضرورت حفظ خدمات ضروری انجام می‌شود.»

مدیریت مصرف برق؛ ضرورت همراهی مردم در زمستان

مدیریت مصرف انرژی در روزهای سرد سال، بویژه با توجه به محدودیت‌های احتمالی تأمین انرژی، به همکاری مشترکان و آمادگی شبکه برق وابسته است. «محمدرضا رمضانی»، مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق خراسان‌شمالی، در گفت‌وگو با «ایران» با قدردانی از مشارکت مردم در مدیریت مصرف انرژی می‌گوید: «همراهی مشترکان نقش مهمی در عبور از اوج مصرف برق در تابستان داشته و تداوم این همکاری برای فصل زمستان نیز ضروری است.» او ادامه می‌دهد: «محدودیت احتمالی تأمین گاز در روزهای سرد سال، ضرورت توجه همزمان به وضعیت شبکه برق و نحوه مصرف انرژی را افزایش می‌دهد.» در شرایطی که تأمین گاز بخش خانگی در اولویت قرار دارد، مدیریت مصرف در سایر بخش‌ها و آمادگی شبکه برق برای پاسخ‌گویی به نیاز مشترکان نیز اهمیت پیدا می‌کند؛ بویژه اگر محدودیت در تأمین گاز، بخشی از مصرف‌کنندگان را به استفاده بیشتر از وسایل گرمایشی برقی سوق دهد. مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق خراسان‌شمالی با اشاره به تجربه مدیریت اوج مصرف برق در تابستان می‌گوید: «همراهی مشترکان در آن دوره به عبور از چالش‌های ناشی از ناترازی تولید و مصرف کمک کرده است. با این حال، شرایط زمستان با تابستان تفاوت دارد و در صورت بروز محدودیت در تأمین گاز، احتمال افزایش استفاده از برق برای گرمایش می‌تواند الگوی تقاضا را تغییر دهد. در چنین وضعیتی، مصرف برق تنها به نیازهای معمول خانوارها محدود نمی‌ماند و استفاده از وسایل گرمایشی برقی نیز می‌تواند بر میزان تقاضا در روزهای سرد اثر بگذارد. از این رو، مدیریت مصرف برق در کنار صرفه‌جویی در مصرف گاز، بخشی از آمادگی برای عبور از دوره اوج مصرف زمستانی به شمار می‌رود.»
رمضانی همراهی مشترکان را برای عبور از روزهای سرد سال مهم می‌داند و می‌افزاید: «رعایت الگوی مصرف و پرهیز از استفاده غیرضروری از وسایل برقی، بویژه در دوره‌هایی که تقاضا افزایش می‌یابد، می‌تواند به مدیریت بهتر مصرف کمک کند. در این میان، توجه به پیامدهای احتمالی محدودیت گاز بر تقاضای برق نیز ضروری است تا برنامه‌ریزی برای تأمین انرژی در فصل سرد، هر دو بخش گاز و برق را دربرگیرد.» در نتیجه، آمادگی برای زمستان تنها به پیش‌بینی سوخت جایگزین یا مدیریت مصرف گاز محدود نمی‌شود؛ بررسی وضعیت مصرف برق و توجه به احتمال افزایش تقاضا در صورت استفاده بیشتر از وسایل گرمایشی برقی نیز باید مورد توجه قرار گیرد. البته میزان این افزایش و ظرفیت شبکه برق استان برای پاسخ‌گویی به تقاضای احتمالی، به اطلاعات تکمیلی از شرکت توزیع نیروی برق خراسان‌شمالی نیاز دارد.

دستور استاندار کرمانشاه برای توسعه دو مرز قدیمی

طرح جامع توسعه گذرگاه‌های شوشمی و شیخ‌صله اجرایی می‌شود

گزارش

گروه ایران‌زمین

در پیچ و خم جاده‌های کوهستانی اورامانات، جایی که روستاها در دامنه کوه‌ها و در امتداد مرز ایران و عراق پراکنده‌اند، دو گذرگاه مرزی قرار دارند که شاید نامشان به اندازه پرویزخان و خسروی شناخته شده نباشد، اما برای هزاران نفر از ساکنان مناطق مرزی کرمانشاه، دریچه‌ای به سوی تجارت، اشتغال و درآمد محسوب می‌شوند. شوشمی در شهرستان پاوه و شیخ‌صله در شهرستان ثلاث باباجانی، دو بازارچه‌ای هستند که سال‌هاست کامیون‌های حامل کالا از آنها عبور می‌کنند، اما ظرفیت واقعی‌شان همچنان پشت کمبود زیرساخت، محدودیت راه‌های دسترسی و مشکلات ساماندهی مبادلات مرزی باقی مانده است.
در شوشمی، کامیون‌ها از جاده‌های پرپیچ و خم کوهستانی خود را به نزدیکی شهر تویله در استان حلبچه عراق می‌رسانند و در شیخ‌صله، تجارت مرزی در منطقه‌ای جریان دارد که اقتصاد روستاهای پیرامون آن به فرصت‌های محدود کشاورزی، دامداری و مبادلات مرزی وابسته است. این دو گذرگاه می‌توانند علاوه بر صادرات کالا، به رونق حمل‌ونقل، انبارداری، خدمات بازرگانی، گردشگری و کسب‌وکارهای محلی کمک کنند، مشروط بر آنکه زیرساخت‌های مورد نیاز در دو سوی مرز فراهم شود. اکنون اعلام دستور اجرای طرح جامع توسعه این دو مرز از سوی استاندار کرمانشاه، امید تازه‌ای برای استفاده از ظرفیت‌های اقتصادی آنها ایجاد کرده است؛ تصمیمی که اگر از مرحله مطالعات و مصوبات فراتر رود، می‌تواند بخشی از جغرافیای کمتر برخوردار غرب استان را به کانون‌های جدید تجارت با عراق تبدیل کند. کرمانشاه با ۳۷۱ کیلومتر مرز مشترک با عراق، از مهم‌ترین استان‌های مرزی کشور در تجارت با این همسایه غربی است. به گفته استاندار، حدود ۴۰ درصد صادرات ایران به عراق از مسیرهای مرزی کرمانشاه انجام می‌گیرد و سالانه حدود سه میلیارد دلار کالا از مرزهای اقتصادی استان صادر می‌شود. با این حال، سهم بازارچه‌های کوچک‌تر از این ظرفیت، هنوز با توان بالقوه آنها فاصله دارد. منوچهر حبیبی، استاندار کرمانشاه، در دیدار اخیر خود با رضا اکبری، معاون وزیر راه و شهرسازی و رئیس سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور، توسعه زیرساخت‌های مرزی را از اولویت‌های اقتصادی استان عنوان کرد و از صدور دستور اجرای طرح جامع مرزهای شوشمی و شیخ‌صله خبر داد. حبیبی با اشاره به اهمیت این دو گذرگاه در شهرستان‌های پاوه و ثلاث باباجانی گفت: «رئیس سازمان راهداری دستور اجرای طرح جامع آنها را صادر کرده است تا نیازهای زیرساختی و اولویت‌های توسعه‌ای با رویکردی منسجم دنبال شود.» استاندار کرمانشاه تأکید کرد: «توسعه راه‌های ارتباطی و زیرساخت‌های مرزی از ضرورت‌های اقتصادی استان است و باید با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های ملی، اجرای پروژه‌های اولویت‌دار سرعت گیرد.» این تصمیم در ادامه پیگیری‌هایی اتخاذ شده که طی ماه‌های گذشته برای ساماندهی بازارچه‌های مرزی انجام شده است. حبیبی در نشست کارویژه مرز ۱۴۰۵ نیز با اشاره به بازارچه‌های شوشمی، شیخ‌صله و تیله‌کوه اعلام کرده بود که سیاست دولت، رونق‌بخشی به بازارچه‌های مرزی است.
او در آن نشست تأکید کرد: «استان کرمانشاه، دروازه تجارت با کشور عراق است و هماهنگی با دولت مرکزی عراق و مسئولان اقلیم کردستان برای ساماندهی زیرساخت‌های دو سوی مرز دنبال می‌شود. هدف این مذاکرات، گسترش مبادلات دوطرفه و فراهم کردن امکان صادرات و واردات در مسیری منظم و پایدار است.»

> استاندار کرمانشاه: هماهنگی با دولت مرکزی عراق و مسئولان اقلیم کردستان برای ساماندهی زیرساخت‌های دو سوی مرز های «شوشمی» و «شیخ صله» دنبال می‌شود. هدف این مذاکرات، گسترش مبادلات دوطرفه و فراهم کردن امکان صادرات و واردات در مسیری منظم و پایدار است

دروازه کوهستانی به حلبچه

مرز شوشمی در ۳۵ کیلومتری پاوه، پنج کیلومتری شهر نوسود و حدود ۱۵۵ کیلومتری کرمانشاه قرار دارد. این گذرگاه با قدمتی نزدیک به ۸۰ سال، از قدیمی‌ترین مسیرهای ارتباطی مردم منطقه با آن سوی مرز است و به شهر تویله در استان حلبچه عراق متصل می‌شود. شوشمی در دوران جنگ ایران و عراق تعطیل شد، اما پس از جنگ فعالیت تجاری خود را از سر گرفت و به‌تدریج به یکی از بازارچه‌های فعال استان تبدیل شد.
بر اساس آمارهای منتشر شده، روزانه حدود ۴۰ تا ۵۰ کامیون از این بازارچه تردد می‌کنند که از جمله میوه و تربار و همچنین کالاهایی مانند مصالح ساختمانی، محصولات کشاورزی، صنایع دستی و برخی فرآورده‌های صنعتی از مسیر شوشمی راهی بازار عراق می‌شوند. مزیت مهم شوشمی، نزدیکی به حلبچه و ارتباطات تاریخی، فرهنگی و خانوادگی مردم دو سوی مرز است؛ ظرفیتی که می‌تواند علاوه بر تجارت کالا، به توسعه گردشگری و خدمات مسافری نیز کمک کند. در ششم تیر ۱۴۰۲، پس از سال‌ها انتظار، تردد مسافری از این گذرگاه با توافق مسئولان کرمانشاه و حلبچه از سر گرفته شد. همچنین در مذاکرات بعدی، موضوع تردد خودروهای سواری و تسهیل عبور مسافران مطرح شد؛ اقداماتی که در صورت اجرای کامل می‌تواند شوشمی را از یک بازارچه صرفاً تجاری به گذرگاهی با کارکرد اقتصادی و گردشگری گسترده‌تر تبدیل کند. با این حال، محدودیت فضای پایانه، شرایط کوهستانی و کمبود امکانات پشتیبانی از مشکلات مهم شوشمی است. این بازارچه در محوطه‌ای حدود دو هکتاری و با توپوگرافی پلکانی قرار گرفته که توسعه آن را دشوارتر می‌کند.

فرصتی برای اقتصاد ثلاث باباجانی

در بخش دیگری از نوار مرزی کرمانشاه، بازارچه شیخ‌صله در فاصله ۴۵ کیلومتری تازه‌آباد، مرکز شهرستان ثلاث باباجانی قرار گرفته است. این بازارچه در مجاورت روستایی به همین نام واقع شده و فعالیت خود را از سال ۱۳۷۵ آغاز کرده است. ثلاث باباجانی با حدود ۴۰ کیلومتر مرز مشترک با عراق، از شهرستان‌هایی است که توسعه تجارت مرزی می‌تواند تأثیر مستقیمی بر اقتصاد و اشتغال ساکنان آن داشته باشد. این شهرستان با جمعیتی حدود ۳۶ تا ۴۰ هزار نفر و ۲۰۹ روستا، برای ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار به سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف از جمله تجارت، حمل‌ونقل و خدمات نیاز دارد.
شیخ‌صله از نظر ترکیب کالاهای صادراتی نیز ظرفیت قابل‌توجهی دارد. بر اساس گزارش‌های گمرکی منتشر شده، کالاهایی مانند کاشی و سرامیک، شیشه، ظروف یک‌بارمصرف، محصولات پلاستیکی، کارتن و فرآورده‌های غذایی از این گذرگاه صادر می‌شوند. این تنوع نشان می‌دهد شیخ‌صله تنها محلی برای عرضه تولیدات بومی نیست، بلکه می‌تواند مسیر صادرات محصولات کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی استان‌های دیگر به بازار عراق نیز باشد. رونق این بازارچه همچنین می‌تواند زمینه فعالیت شرکت‌های حمل‌ونقل، مراکز بسته‌بندی، انبارهای تجاری و واحدهای خدماتی را فراهم کند. از سوی دیگر، گسترش فعالیت قانونی مرزی می‌تواند به ایجاد فرصت‌های درآمدی مطمئن‌تر برای مرزنشینان و کاهش وابستگی آنان به فعالیت‌های غیررسمی کمک کند.
با این حال، شیخ‌صله نیز مانند شوشمی با محدودیت‌های زیرساختی مواجه است. کمبود امکانات پایانه‌ای، ضرورت بهسازی راه‌های ارتباطی و نیاز به هماهنگی بیشتر با طرف عراقی، از جمله مسائلی است که طی سال‌های گذشته بارها در نشست‌های مرزی مطرح شده است.

زیرساخت‌های تکمیل نشده

برش

یکی از مهم‌ترین موانع توسعه شوشمی و شیخ‌صله، تعیین تکلیف اراضی و تأمین فضای مورد نیاز برای توسعه پایانه‌های مرزی است. داریوش صادقی، سرپرست حوزه نظارت گمرکات استان کرمانشاه، تکمیل طرح جامع پایانه‌های شوشمی، شیخ‌صله و سومار را از الزامات تسهیل تجارت دانست. او تأکید کرد: «تکمیل به‌موقع زیرساخت‌ها می‌تواند نقش مؤثری در پویایی صادرات و ارتقای خدمات گمرکی داشته باشد.» علی سلیمی، سرپرست اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کرمانشاه نیز با اشاره به پروژه‌های عمرانی در دست اقدام گفت: «اجرای کامل طرح جامع، زیرساخت‌های لازم برای افزایش حجم مبادلات تجاری استان را فراهم می‌کند.» سلیمی همچنین تعیین تکلیف وضعیت حقوقی و مالکیت اراضی محدوده پایانه‌ها را از ضرورت‌های اجرای طرح‌های توسعه‌ای عنوان کرد و از پیگیری فرآیند قانونی رفع این موانع خبر داد. در کنار این مسائل، استاندار کرمانشاه خواستار تأمین ماشین‌آلات، قیر و اعتبارات لازم برای بهسازی جاده‌های روستایی و مرزی شده است. موافقت رئیس سازمان راهداری با استفاده از ظرفیت منطقه آزاد برای تأمین ماشین‌آلات نیز می‌تواند توان اجرایی استان را در توسعه و نگهداری مسیرهای مرزی افزایش دهد.

عراق چه اقداماتی انجام داده است

یکی از مهم‌ترین پرسش‌ها درباره آینده شوشمی و شیخ‌صله این است که آیا توسعه زیرساخت‌ها در خاک ایران با اقدامات مشابه در عراق همراه خواهد شد؟ بر اساس مصوبات سی‌وپنجمین نشست شورای ساماندهی مبادی ورودی و خروجی مجاز زمینی کشور در شهریور ۱۴۰۵، هر دو گذرگاه در ایران به‌عنوان مسیرهای مجاز گمرکی شناخته شده‌اند، اما تکمیل فرآیند رسمی شدن آنها در عراق همچنان نیازمند پیگیری است. در این نشست مقرر شد تا زمان ارتقای جایگاه این دو گذرگاه در عراق، سازمان راهداری اعتبارات لازم برای بهسازی راه‌های دسترسی را اختصاص دهد. همچنین کارگروهی با مسئولیت معاونت حمل‌ونقل وزارت راه و شهرسازی مأمور بررسی میدانی وضعیت پایانه‌ها و نیازهای زیرساختی شد.
مهم‌ترین اقدام عملی که در سال‌های اخیر برای ساماندهی مرز شوشمی با طرف عراقی انجام شده، توافق مسئولان حلبچه و کرمانشاه برای بازگشایی تردد مسافری و مذاکرات بعدی برای تسهیل عبور خودروهای سواری بوده است. در شیخ‌صله نیز نشست‌هایی میان مسئولان ایرانی و عراقی برای هماهنگی ساعات فعالیت بازارچه، تسهیل صادرات، تأمین امنیت تجارت و توسعه امکانات دو سوی مرز برگزار شده است. اما با توجه به اینکه گزارش‌های موجود از تکمیل نشدن پایانه‌های دائمی و زیرساخت‌های متناظر در طرف عراقی حکایت دارند، نمی‌توان توافق‌های انجام شده را به معنای پایان مشکلات یا تکمیل پروژه‌های عمرانی عراق دانست. منوچهر حبیبی در پیگیری‌های اخیر خود، رسمی شدن شوشمی و شیخ‌صله در عراق را از مطالبات مهم استان برشمرده و تأکید کرده است که وزارت امور خارجه و دستگاه‌های ملی باید برای جلب موافقت طرف عراقی تلاش کنند. توسعه شوشمی و شیخ‌صله می‌تواند ساختار اقتصادی شهرستان‌های پاوه و ثلاث باباجانی را تحت تأثیر قرار دهد.
افزایش تردد کامیون‌ها به معنای تقاضای بیشتر برای خدمات حمل‌ونقل، تعمیرات خودرو، انبارداری، بسته‌بندی و فعالیت‌های بازرگانی است؛ مشاغلی که بخشی از آنها قابلیت واگذاری به نیروهای بومی را دارند. در شوشمی، ظرفیت گردشگری اورامانات و نزدیکی به حلبچه نیز فرصت دیگری برای توسعه اقتصادی فراهم می‌کند. با تکمیل خدمات مسافری، اقامتگاه‌ها، مراکز عرضه صنایع دستی و کسب‌وکارهای گردشگری می‌توانند از افزایش رفت‌وآمد مسافران بهره‌مند شوند. به گفته فضل‌الله یوسفی، نماینده حوزه اورامانات در مجلس، شوشمی و شیخ‌صله از ظرفیت‌های مهم اقتصادی منطقه است که فعال‌سازی کامل آنها می‌تواند موجب ایجاد اشتغال و افزایش درآمد مرزنشینان شود. او همچنین پیشنهاد کرده است شوشمی به یکی از مسیرهای رسمی تردد زائران اربعین تبدیل شود و گفته که مسئولان عراقی در مذاکرات مشترک، برای توسعه همکاری‌ها و مشارکت در برخی زیرساخت‌ها اعلام آمادگی کرده‌اند. برای کرمانشاه که شش بازارچه مرزی فعال دارد، توسعه شوشمی و شیخ‌صله به معنای افزودن دو نقطه تازه به نقشه تجارت نیست؛ این دو گذرگاه سال‌هاست فعالیت می‌کنند. مسأله اصلی، افزایش سهم آنها از تجارت چند میلیارد دلاری استان و تبدیل درآمدهای مرزی به فرصت‌های پایدار اقتصادی برای ساکنان منطقه است.